

สรุปผลการพัฒนาความรู้

หลักสูตร “นักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับต้น รุ่นที่ ๕๔”

เรื่อง การพัฒนาภาคเกษตรผ่านการขับเคลื่อน BCG Model

ผ่านระบบออนไลน์ (Online Learning) โปรแกรม Zoom

จัดโดยสถาบันเกษตรกรวิชาการ

บรรยายโดย ดร.พงศ์ไท ไทโยธิน

BCG Model เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติ ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง ๒ เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจ เท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ให้เป็นความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความเป็นมา

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ เห็นชอบให้การขับเคลื่อน การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio – Circular – Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๔ เป็นต้นไป ให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว ส่วนราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน โครงการต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดล เศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

การขับเคลื่อน BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศึกษา ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ – เศรษฐกิจสีเขียว ออกแบบเสนอแนะชุดข้อมูล องค์ความรู้ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจเชิงนโยบายในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติปรับปรุงแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง พิจารณากลับกรองแผนงานโครงการและคำขอตั้งงบประมาณที่สร้างภาคเกษตรให้มีความพร้อมและสร้าง โอกาส BCG Economy ได้ทันการณ์ และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนด แนวทาง มาตรการ หรือกลไกการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนงานภายใต้ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

แผนการสร้างความรับรู้และแนวทางการประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนการสร้างความรับรู้และประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model ตามภารกิจของหน่วยงาน และประเด็นสร้างการรับรู้ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ออนไลน์ และสื่ออื่นๆ

การพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ

- ❖ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
- ❖ การสร้างคุณค่าเพิ่ม ให้ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG เดิม และการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม BCG ใหม่ไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- ❖ การสร้างความสามารถในการพึ่งพาตัวเองทางเทคโนโลยี นวัตกรรม เพิ่มความสามารถในการปรับตัว การฟื้นตัวจากวิกฤตต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

หลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG

- ❖ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy : SEP) เป็นรากฐานสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
- ❖ การสร้างความเข้มแข็งภายใน เชื่อมไทยสู่ประชาคมโลก
- ❖ เดินหน้าไปด้วยกัน ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

กิจกรรมหลักภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG

- ❖ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา เพิ่มพูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม
- ❖ บริหารจัดการ การใช้ประโยชน์และบริโภคอย่างยั่งยืน
- ❖ ลดและใช้ประโยชน์ของทิ้งจากกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ
- ❖ สร้างคุณค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ภาคเกษตรที่เป็นต้นทาง จนถึงภาคการผลิตและบริการ
- ❖ สร้างภูมิคุ้มกัน พึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ

BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

๑. เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- ❖ มูลค่า GDP ของเศรษฐกิจ BCG เพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาทจากปี ๒๕๖๑
- ❖ สัดส่วนผลิตภัณฑ์และบริการมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
- ❖ การเพิ่มขึ้นของรายได้เศรษฐกิจฐานรากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๒. ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

- ❖ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน
- ❖ จำนวนผู้ประสบปัญหาขาดแคลนอาหารและทุพโภชนาการต่ำกว่าร้อยละ ๕
- ❖ จำนวนผู้เข้าถึงยา เวชภัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ราคาแพงได้ แม้ในภาวะวิกฤตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ แสนคน
- ❖ จำนวนชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

๓. สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ❖ ลดการใช้ทรัพยากรลง ๑ ใน ๔ จากปัจจุบัน
- ❖ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐-๒๕ ในปี ๒๕๗๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๔๘
- ❖ เพิ่มพื้นที่ป่าไม่น้อยกว่า ๓.๒ ล้านไร่

๔. การพึ่งพาตนเอง

- ❖ จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านคน
- ❖ จำนวนผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับ BCG ๑,๐๐๐ ราย
- ❖ ดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยีขาดดุลลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
- ❖ การนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

สิ่งที่ต้องพิจารณาสำหรับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดล

เศรษฐกิจ BCG ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

- ❖ การพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ขั้นแนวหน้า
- ❖ การพัฒนาอุตสาหกรรมเดิม
- ❖ การสร้างอุตสาหกรรมใหม่
- ❖ การสร้างตลาด
- ❖ การพัฒนาเชิงพื้นที่
- ❖ การปลดล็อก ข้อจำกัดกฎหมาย กฎระเบียบ
- ❖ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญและสิ่งอำนวยความสะดวก
- ❖ ยกระดับเครือข่ายพันธมิตรต่างประเทศ
- ❖ การพัฒนากำลังคน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒: การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

กรอบแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร

❖ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) การนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานให้กับสินค้าเกษตร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

❖ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) การใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ช่วยลดปัญหามลพิษ ลดขยะหรือของเสียในฟาร์มเป็นศูนย์

❖ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) การทำการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า รวมทั้งใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างรายได้สู่ชุมชน และยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชน

จัดทำโดย

นางสาวพนิตนาฏ หิตโกเมท

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

กองการเจ้าหน้าที่

มีนาคม ๒๕๖๕